

Sanne Verbogt is Master of Music en Master in de Opleidingswetenschappen. Deze kennis combineerde ze om haar lesmethode SV Method uit te brengen. Naast bassiste in diverse bands is Sanne docent aan het Codarts conservatorium.
svmethod.nl

Muziektheorie sucks

Ben je het met de titel van deze column eens? Dan ga ik kijken of ik dat kan veranderen. Daarvoor ga ik een aantal mythes ontkrachten.

Mythe 1: Muziektheorie geeft regels aan die je moet volgen

Wat was er eerst: muziektheorie of muziek? We zijn vroeger vast niet eerst samen gaan vergaderen om de regels af te spreken voordat we klanken gingen produceren. Muziektheorie is dus ontstaan vanuit de muziek. Het is het categoriseren van geluid en een verklaring waarom iets wel/niet goed klinkt in onze oren.

Dat betekent dat de theorie volgt uit de praktijk. Theorie is daarom geen set regels, maar eerder een leidraad die we erbij kunnen pakken om klanken te begrijpen. 'Waarom vind ik deze noot in dit nummer niet goed klinken, maar wel in dat nummer?'

Wanneer ik een nummer schrijf, pak ik heus niet het theorieboek erbij om te kijken wat wel en niet mag. Mijn docent gaf me de wijze les: 'Vind je het goed klinken, dan is het goed.' En wat nu als je iets hebt verzonnen wat 'theoretisch niet kan'? Dat is dus onzin: want de theorie is niet leidend. We zullen - hopelijk - telkens blijven vernieuwen en via de theorie zullen we vervolgens een verklaring zoeken zodat we het kunnen toepassen in verschillende contexten.

Maar als de theorie volgt uit de praktijk: waarom zou ik het dan leren? Omdat je het wiel dat al uitgevonden is, niet opnieuw hoeft uit te vinden. Theorie geeft je een overzicht van mogelijkheden. Een overzicht van de klank van alle noten in iedere context. Stel dat we noten zien als woorden en melodieën als zinnen: als je weet hoe je alle woorden kunt gebruiken, kun je duizenden zinnen formuleren.

Mythe 2: Muziektheorie is ingewikkeld

Eerlijk is eerlijk: zo komt het vaak wel over. Dat komt volgens mij omdat er dan geen verbanden worden gelegd tussen de verschillende informatie. Bijvoorbeeld: je leert verschillende toonladders en je leert verschillende akkoorden. Je kunt ze horen, je kunt ze spelen: gefeliciteerd! Maar je leert niet wat ze met elkaar te maken hebben.

Dat is hetzelfde als woorden en zinsconstructies leren, maar niet leren dat je die woorden kunt gebruiken om zinnen mee te maken. Dan wordt het vanzelf lastig. En onbruikbaar. Omdat je het niet kunt gebruiken vergeet je het vervolgens gemakkelijk, waardoor je op een later moment weer helemaal opnieuw moet beginnen.

Maar dit kan anders. Als de basis van muziek klank is, dan zou alle theorie uiteindelijk neer moeten komen op het categoriseren van die klank. Op die manier is alle theorie met elkaar verbonden. In mijn SV Method ga ik daar diep op in wat betreft melodische muziektheorie. Er is een connectie tussen bijvoorbeeld alle toonladders en akkoorden. Zie je die connectie, dan wordt het logisch en daardoor eenvoudig(er). Plus: je kunt het gaan toepassen, waardoor je het makkelijker onthoudt. Win-win.

Mythe 3: Muziektheorie staat creativiteit in de weg

Dit klinkt logisch: hoe meer je weet, hoe minder vrij je kunt denken. Maar is dat wel zo logisch? Stel: je wil een boek gaan schrijven. Maar je wil geen woorden en zinsconstructies leren. Wordt dit een goed boek? Kun je je gedachten precies verwoorden zoals je dat wil? Of, als we nog een stap verder gaan: zou je anders gaan denken als je meer vocabulaire hebt?

Zoals Geoff Colvin in zijn (interessante) boek Talent Is Overrated zegt: 'De "bigger picture" is dat de grote vernieuwers niet worden gehinderd door kennis, maar erdoor worden gevoed.' Maar je kunt kennis pas inzetten als je het beheerst. En dat is waar het probleem zit. Het is logisch dat muziektheorie je creativiteit in de weg zit als je het gevoel hebt dat je aan bepaalde regels vastzit, of als muziektheorie heel ingewikkeld wordt gepresenteerd. Maar zien we muziektheorie als overzicht van mogelijkheden, dan is het een ander verhaal: hoe meer mogelijkheden je weet, hoe meer ideeën je kunt opdoen. En zo kun je muziektheorie als inspiratiebron zien.

➤ Heb jij specifieke vragen aan Sanne of zou je bepaalde thema's behandeld willen zien? Mail het naar redactie@debassist.nl en wij geven het door!